

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหาร
ปี พ.ศ. 2549 - 2553

ผู้เขียน

นายพิบูลย์ศักดิ์ ราชจันทร์

ปริญญา

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.จันทนา สุทธิจารี

บทคัดย่อ

การศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหาร ปี พ.ศ.2549 - 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหาร ปี พ.ศ.2549 - 2553 (2) วิเคราะห์ผลกระทบต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหาร ปี พ.ศ.2549 - 2553 และ (3) เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน โดยอาศัยแนวคิดการแบ่งอำนาจการปกครอง หลักการจัดระเบียบการปกครอง บทบาทอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ภายใต้กระบวนการตั้งคำถามการวิจัย โดยวิธีการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ผ่านการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก ประกอบด้วย กำนันผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ กรรมการปกครอง นักวิชาการด้านการเมืองและการปกครอง รวม 21 คน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหาร ปี พ.ศ.2549 - 2553 กำนันผู้ใหญ่บ้านสามารถแสดงบทบาทและอำนาจหน้าที่ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1. บทบาทและอำนาจหน้าที่ตามสถานะทางกฎหมาย คือ การแสดงบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตาม

กฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องโดยตรง และบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในกฎหมาย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ การปฏิบัติภารกิจในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ 2. บทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะตัวแทนของรัฐ คือ การแสดงบทบาทหน้าที่อื่นๆ ที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ โดยเฉพาะบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานราชการหรือองค์กรของรัฐอื่นๆ ที่เข้าไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นที่ตนรับผิดชอบหรืองานในลักษณะอื่นที่ลูกหน่วยราชการร้องขอ 3. บทบาทและอำนาจหน้าที่ในฐานะผู้นำชุมชน คือ การแสดงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้นำชุมชนที่ต้องดูแลสุขทุกข์ของลูกบ้านในความปกครองของตน ตลอดจนการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษาและการว่ากล่าวตักเตือนลูกบ้าน ทั้งนี้ เป็นไปเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น ตลอดจนการระดมความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ร่วมกันของชุมชน

ในเรื่องผลกระทบต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หลังการรัฐประหารปี พ.ศ.2549 - 2553 พบว่า โครงสร้างการเข้าสู่ตำแหน่งเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านต้องผ่านการเลือกโดยราษฎรในหมู่บ้าน และตำแหน่งกำนัน ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านในตำบลเป็นผู้คัดเลือก โดยให้ดำรงตำแหน่งจนถึงอายุ 60 ปี ทั้งนี้ ในความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการเมืองและการปกครอง มีความคิดเห็นว่าการเข้าสู่ตำแหน่งกำนัน ควรผ่านการเลือกโดยราษฎรในตำบลเช่นเดิม จึงจะสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย ในเรื่องความเหมาะสมของการดำรงตำแหน่ง ในความคิดเห็นของนักวิชาการด้านการเมืองและการปกครอง มีความคิดเห็นว่าการประเดิมเรื่องของการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ไม่มีความเหมาะสม ส่วนประเด็นวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงอายุ 60 ปี นักวิชาการด้านการเมืองและการปกครองมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสม

Independent Study Title Role and Authority of Kamnan and Puyaiban After the
Coup d'Etat from B.E. 2549 - 2553

Author Mr. Piboonsuk Rachjun

Degree Master of Arts (Political Science)

Independent Study Advisor
Lecturer Dr. Jantana Suttijaree

ABSTRACT

The study “Roles and Authorities of Village Headmen in the Post-Coup Period B.E. 2529 – 2553” aims to 1) investigate the roles and authorities of village headmen in the post-coup period B.E. 2549 – 2553, 2) analyze the effects on roles and authorities of village headmen in the post-coup period B.E. 2549 – 2553, and 3) suggest solutions to village headmen's role and authority problems that are appropriate for present situations. This study uses the concept of decentralization, the principle of government and roles and authorities of village headmen to explain relations in the research questions setting. Qualitative method is used in this research. Data were collected by using an in-depth interview method. The sample groups included village headmen, government officers and political science scholars which accounted for 21 people in total. The study results show that the roles and authorities of village headmen in the post-coup period B.E. 2549 – 2553 can be characterized into three patterns: 1) legality roles and authorities – village headmen have to act in accordance with related laws. In other words, the village headmen, as a local government officer, have to conduct their duties as stated in Local Administration Act. 2) Government agent roles and authority – village headmen perform their roles in supporting or helping other government organizations who come to conduct their missions in the headmen area. 3) community leader roles and authorities – village headmen, as a leader of their community, have to take care of welfare for their community members, provide

helps and advice and give warnings to the community members in order to keep peacefulness in the community; the headmen also have to call for cooperations from the community members when having public activities in the community.

Regarding the effects on roles and authorities of village headmen in the post-coup period B.E. 2549 – 2553, it was found that after the coup in B.E. 2549, there was a revision of Local Administration Act B.E. 2457 (see the 11th Edition B.E. 2551, Article 14). As a result, there was a change in the village headmen recruitment procedure. That is, the village headmen must be elected by villagers, and the subdistrict head must be elected by village headmen in that subdistrict. The headmen can be in the position until they are 60 years old. Nevertheless, the interviewees expressed their opinion that for the position of subdistrict headman, it should be elected by villagers as it used to be because it is more compatible with democratic participation concept. For the appropriate qualification of the headman, the interviewees thought that there were not enough people within the qualification check committee who were local villagers. The committee members might come from the same group. The number of qualification check committee members should be increased, and in the committee, the number of government officers should be more than the number of villagers.